

Onderwerp	Richtinggevend kader voor verduurzaming van het te vernieuwen Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Registratienummer	BR2000060
Datum Raad	16 juli 2020

Gevraagde beslissing:

1. Het door het college voorgestelde scenario (Scenario 3 “Duurzame omgevingsverbeteraars” uit het adviesrapport van Antea Group (T19.21085)) vast te stellen als richtinggevend kader voor het te vernieuwen Integraal Beheerplan Openbare Ruimte.
2. De mogelijkheden voor een stapsgewijze invoering en financiële dekking van een scenario 3 te onderzoeken en de resultaten hiervan te betrekken bij het opstellen van de aankomende en volgende begrotingen.

0. Samenvatting

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBP) is aan vernieuwing toe. De afgelopen periode zijn er beleidskeuzes gemaakt die een nadere uitwerking in het IBP vergen. Te denken valt aan het verhogen van de onderhoudsniveaus en het verduurzamen van het beheer en onderhoud. Voor dat laatste aspect is de gemeentelijke duurzaamheidsvisie het kader. De duurzaamheidsvisie beschrijft op strategisch niveau waar de gemeente in 2050 wil staan. De gemeente wil dan CO2-neutraal zijn en voldoen aan landelijke en Europese klimaatdoelstellingen.

De looptijd van het nieuwe IBP is 8 jaar. Wat moet de gemeente de komende 8 jaar in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte doen om op lange termijn aan de doelstellingen uit de duurzaamheidsvisie te voldoen? Deze vraag is (nog) niet exact te beantwoorden, maar de vraag ‘hoeveel ruimte wil de gemeente Lansingerland de komende 8 jaar creëren voor verduurzaming binnen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte?’ is wel relevant. Het college legt daarom graag dit punt aan uw raad voor, zodat u goed uw kaderstellende rol kunt invullen.

Om de gemeente te ondersteunen bij dit vraagstuk heeft de Antea Group een adviesrapport opgesteld waarin zij vier globale scenario’s beschrijven waarlangs het IBP verduurzaamd kan worden (T19.21085). De scenario’s verschillen in financiële randvoorwaarden, in duurzaamheidsimpact en organisatorische consequenties.

Overzicht scenario’s uit adviesrapport Antea Group

Scenario 1: Vasthouden aan huidige koers

Scenario 2: Opwaarderen huidige koers

Scenario 3: Duurzame omgevingsverbeteraars

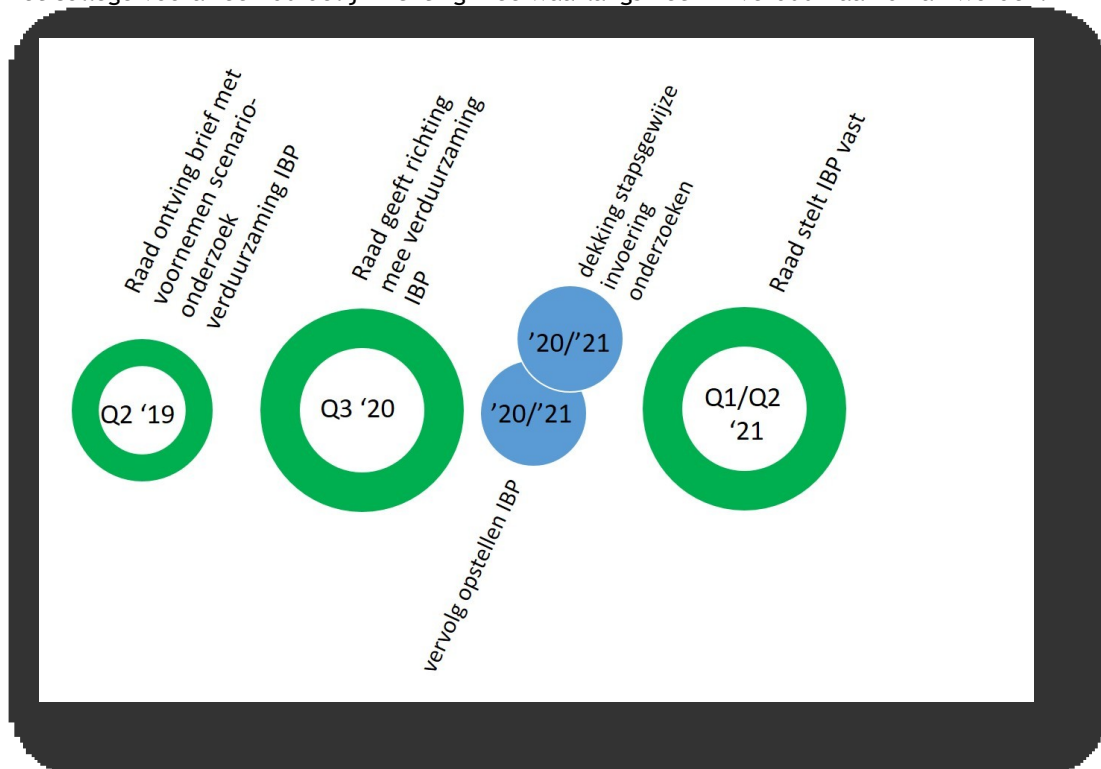
Scenario 4: Sprinten naar de kopgroep

De Antea Group adviseert scenario 3 als uitgangspunt te nemen voor de vernieuwing van het IBP. In scenario 3 worden beheerders steeds meer ‘omgevingsverbeteraars’ die niet alleen zorgen voor het technisch in stand houden van de openbare ruimte, maar actief met stakeholders aan de slag gaan om de openbare ruimte zo duurzaam mogelijk in te richten. In vergelijking met de huidige situatie is er sprake van een substantiële aanpassing doordat de gemeente structureel gaat inzetten op een duurzame openbare ruimte. Er is in dit scenario meer ruimte voor creativiteit en afstemming met andere beleidsvelden. Scenario 3 is op termijn een realistisch en haalbaar scenario. Maatregelen die worden toegepast na keuze voor dit scenario zijn vernieuwend, maar al voldoende in de praktijk getest. De gemeente is in dit scenario geen koploper onder gemeenten, maar wel een goede middenmoter.

We kiezen voor een stapsgewijze invoering van scenario 3 vanwege de huidige onzekere financiële situatie als gevolg van de coronacrisis. Met een stapsgewijze invoering hebben we ruimte om in te spelen op de financiële actualiteit.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Met brief U19.03732 hebben we u in mei 2019 geïnformeerd over het voornemen om het IBP te vernieuwen en te verduurzamen. De raad is met deze brief op de hoogte gesteld van het externe scenario-onderzoek. In deze brief heeft het college toegezegd een voorkeursscenario ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. Met de vaststelling van een voorkeursscenario geeft u het college vooraf een duidelijk richting mee waarlangs het IBP verduurzaamd kan worden.

figuur 1 in de tijdlijn is de betrokkenheid van de gemeenteraad met de kleur groen aangeuid. In het blauw zijn acties voor het college weergegeven.

2. Maatschappelijk effect

Invulling geven aan een duurzaam ingerichte openbare ruimte met extra aandacht voor klimaat-adaptatie, circulaire economie en energietransitie.

3. Argumenten

3.1 Scenario 3 is het meest passend voor de context in Lansingerland.

Scenario 1 en 2 zijn terughoudend, er is een reëel risico dat de gemeente in deze scenario's op de wat langere termijn nog alle zeilen bij moet zetten om de doelen uit de duurzaamheidsvisie (die betrekking hebben op de openbare ruimte) te halen. Met scenario 4 zou Lansingerland behoren tot de kopgroep van gemeenten, dit is niet haalbaar en ook niet in lijn met de aanpak zoals deze is beschreven in de duurzaamheidsvisie. Scenario 3 zorgt er voor dat we goed van start gaan om de doelen van de duurzaamheidsvisie in de toekomst te gaan halen. Het is op termijn een realistisch en haalbaar scenario en daarmee passend bij de ambities uit het coalitieakkoord. Binnen dit scenario kunnen we op gestructureerde wijze - op 'natuurlijke momenten' - duurzame verbeteringen in de buitenruimte realiseren. In scenario 3 halen we geen investeringen naar voren.

3.2 Een stapsgewijze invoering garandeert een zorgvuldige toepassing en doet recht aan de huidige economische situatie.

Gezien de huidige coronacrisis en de financiële consequenties die dit heeft voor Lansingerland is het niet opportuun om vanaf 2021 met volle kracht in te zetten op scenario 3. De beschikbare financiële middelen zijn beperkter doordat de gemeente op veel plekken te maken heeft gekregen met extra kosten als gevolg van de coronacrisis (met name op sociaaleconomische terreinen). Door te werken met een 'natuurlijk groeimodel' maken we de invoering voor de organisatie hanteerbaar en kunnen we onze aanpak jaarlijks optimaliseren en verder uitbreiden. De aanpak van een stapsgewijze invoering hebben we ook toegepast bij het verhogen van de beeldkwaliteit. Hier hebben we goede ervaringen mee opgedaan.

3.3 Met het vaststellen van een richtinggevend duurzaamheidskader voor het IBP kan de gemeenteraad invulling geven aan haar kaderstellende rol.

De gemeenteraad kan door de keuze voor een duurzaamheidsscenario een duidelijke richting meegeven voor het te vernieuwen IBP. Daarmee beantwoordt ze de vraag 'hoeveel ruimte wil de gemeente Lansingerland de komende 8 jaar creëren voor verduurzaming binnen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte?'

4. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Uit het scenario-onderzoek van de Antea Group kwam naar voren dat het verduurzamen van het IBP volgens scenario 3 (Duurzame omgevingsverbeteraars) ongeveer een toename van ca. 5% van de exploitatiekosten en 5-10% van de investeringskosten betekent.

In onderstaande tabel zijn indicatieve bedragen opgenomen:

	Scenario 1 Vasthouden huidige koers	Scenario 2 Opwaarderen huidige koers	Scenario 3 Duurzame omgevingsverbeteraars	Scenario 4 Sprinten naar de kopgroep
Beheer en onderhoud van de openbare ruimte (inclusief kapitaallasten voor investeringen), toename per jaar in €	n.v.t.	400.000	600.000	1.300.000

Voor volledige uitvoering van scenario 3 is er op basis van gemiddelde exploitatiebudgetten en investeringen van de afgelopen en komende jaren circa €600.000 jaarlijks nodig aan extra exploitatiebudget (dit is inclusief kapitaallasten voor investeringen). In scenario 3 halen we geen investeringen naar voren.

Bij een stapsgewijze invoering van het door het college voorgestelde scenario 3 zijn de volgende indicatieve bedragen t/m 2024 nodig voor het structureel verduurzamen van het dagelijks beheer en onderhoud.

Extra benodigd exploitatiebudget voor verduurzaming (waarvoor dekking te zoeken in begroting)			
2021	2022	2023	2024
€ 200.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 600.000

Voor bovenstaande bedragen is nog géén dekking. Met het tweede beslispunt in dit raadsvoorstel geeft u het college de opdracht om de mogelijkheden van de dekking, in het licht van de zich ontwikkelende financiële situatie van de gemeente, te onderzoeken.

5. Juridische aspecten

De nationale CO₂-reductiedoelstellingen zijn verankerd in de Klimaatwet. Alhoewel hieruit geen rechtstreekse juridische verplichting volgt, zijn wij in politiek-bestuurlijk opzicht wel gehouden aan het leveren van een bijdragen aan het behalen van de in de Klimaatwet en het Klimaatakkoord opgenomen doelstellingen.

6. Duurzaamheid

Op deze wijze maken we in het IBP (financiële) ruimte om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte structureel te verduurzamen. Beheer en onderhoud van de openbare ruimte kan bijdragen aan zowel de energietransitie, circulaire economie als klimaatadaptatie. De groottes van die bijdragen verschillen per project.

7. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Bij het verduurzamen van de openbare ruimte betrekken we inwoners op projectniveau.

8. Verdere procedure

- Na het vaststellen van het duurzaamheidsscenario gaat het vernieuwen van het IBP van start.
- De uitkomst van de financiële verkenning betrekken we bij het opstellen van de begroting.
- Wij leggen het vernieuwde IBP in de eerste helft van 2021 ter besluitvorming voor.

Bijlagen

- Adviesrapport 'Globale scenario's voor verduurzaming Integraal Beheerplan Openbare Ruimte' van de Antea Group (T19.21085)

Datum Raad 16 juli 2020

Registratienummer BR2000060

Onderwerp **Richtinggevend kader voor verduurzaming van het te vernieuwen
Integraal Beheerplan Openbare Ruimte**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- het voorkeursscenario 3 ervoor zorgt dat we goed van start gaan om de duurzaamheidsdoelen uit de duurzaamheidsvisie voor de Openbare Ruimte in de toekomst te gaan halen;
- een stapsgewijze invoering van scenario 3 past bij de huidige onzekere financiële situatie als gevolg van de coronacrisis;
- de gemeenteraad haar kader stellende rol goed kan invullen door een duidelijke richting mee te geven voor het nieuwe IBP.

Rekening te houden met

- het internationale klimaatverdrag van Parijs (2015);
- de Klimaatwet;
- het Klimaatakkoord (juni 2019);
- visie 'Lansingerland Duurzaam' (juli 2019).

Besluit(en)

1. Het door het college voorgestelde scenario (Scenario 3 "Duurzame omgevingsverbeteraars" uit het adviesrapport van Antea Group (T19.21085)) vast te stellen als richtinggevend kader voor het te vernieuwen Integraal Beheerplan Openbare Ruimte.
2. De mogelijkheden voor een stapsgewijze invoering en financiële dekking van een scenario 3 te onderzoeken en de resultaten hiervan te betrekken bij het opstellen van de aankomende en volgende begrotingen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2020.

de griffier,

drs. Marijke Walhout